

06-10 Decembrie 2021
ACTUALITATEA EUROPEANĂ

Cuprins

I. CONSILIUL UE	2
1. Digitalizarea justiției: președinția Consiliului și Parlamentul European ajung la un acord provizoriu privind e-CODEX (8 decembrie a.c. - Justiție)	2
2. UE va desemna anul 2022 drept Anul european al tineretului (6 decembrie a.c. - Tineret)	2
3. Consiliul convine asupra unei poziții comune pentru a aborda problema diferenței de remunerare dintre femei și bărbați (6 decembrie a.c. - Ocuparea forței de muncă, Afaceri sociale)	3
4. Videoconferința informală a miniștrilor economiei și finanțelor, 28 octombrie 2021 (Consiliul UE, 28 octombrie a.c. - Afaceri economice și financiare)	4
II. DOCUMENTE ADOPTATE DE COMISIA EUROPEANĂ	5
1. Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Economia UE după pandemia de COVID-19: implicații pentru guvernarea economică	5
II. ȘTIRI	8
1. Deficitul de încasare a TVA: În ciuda faptului că deficitul continuă să scadă, în 2019, țările UE au pierdut venituri din TVA în valoare de 134 de miliarde EUR	7
2. Coronavirusul: UE sprijină statele membre în ceea ce privește transportul pacienților și al echipelor medicale	9
3. Comisia Europeană reînnoiește apelurile de a se intensifica campania de vaccinare, de a pune la dispoziție rapid și pe scară largă dozele de rapel, și de a reacționa la varianta Omicron	9
4. UE își consolidează apărarea împotriva măsurilor economice coercitive	10
5. Noi acțiuni din partea platformelor online și extinderea programului de monitorizare în privința dezinformării	11
6. Coronavirusul: UE sprijină statele membre în ceea ce privește transportul pacienților și al echipelor medicale	12
7. Consiliul de stabilizare și de asociere UE-Kosovo	13
8. Codul de cooperare polițienească: Stimularea cooperării polițienești la nivel transfrontalier pentru consolidarea securității	13

I. CONSILIUL UE

1. Digitalizarea justiției: președinția Consiliului și Parlamentul European ajung la un acord provizoriu privind e-CODEX (8 decembrie a.c. - Justiție)

La 8 decembrie, președinția Consiliului și Parlamentul European au ajuns la un acord provizoriu referitor la propunerea de regulament privind sistemul e-CODEX. Principalul obiectiv al acestui sistem este de a permite digitalizarea comunicării judiciare transfrontaliere și de a facilita un acces îmbunătățit la justiție pentru cetățeni și întreprinderi.

Digitalizarea justiției urmărește să faciliteze accesul la justiție, să îmbunătățească eficiența generală și să asigure reziliența sistemelor de justiție în perioade de criză, cum ar fi cea provocată de pandemia de COVID-19. Sistemul e-CODEX (e-Justice Communication via Online Data Exchange) este un factor tehnologic și digital esențial pentru modernizarea comunicării în contextul comunicării judiciare transfrontaliere.

e-CODEX permite interoperabilitatea dintre sistemele informatice utilizate de autoritățile judiciare. Permite interconectarea diferitelor sisteme naționale de e-justiție pentru a face schimb de date referitoare la cauze în materie civilă și penală.

Acest sistem este în curs de dezvoltare de mai mulți ani și încă este gestionat de un consorțiu format din state membre și alte organizații. Compromisul urmărește să asigure un cadru juridic sustenabil și pe termen lung pentru sistem, prin predarea gestionării sale către eu-LISA.

Agenția ar trebui să preia responsabilitatea pentru sistemul e-CODEX cel mai devreme la 1 iulie 2023 și cel târziu la 31 decembrie 2023. Textul provizoriu introduce dispoziții care protejează independența sistemului judiciar, explică în detaliu structura de guvernare și de gestionare din cadrul eu-LISA și posibilitățile pentru statele membre de a contribui la dezvoltarea în continuare a sistemului e-CODEX.

Etapele următoare: Acordul provizoriu face obiectul aprobării Consiliului și a Parlamentului European înainte de a trece prin procedura formală de adoptare.

Context: Sistemul e-CODEX constă într-un pachet de componente software care permit conectivitatea între sistemele naționale. Sistemul permite utilizatorilor săi (autorități judiciare competente, practicieni în domeniul dreptului și cetățeni) să trimită și să primească pe cale electronică documente, formulare juridice, probe sau alte informații într-un mod rapid și securizat. În acest fel, e-CODEX permite crearea unor rețele de comunicații descentralizate interoperabile și securizate între sistemele informatice naționale, sprijinind cooperarea transfrontalieră în materie civilă și penală. De exemplu, e-CODEX stă deja la baza sistemului de schimb digital de probe electronice, sprijină schimburile în ceea ce privește ordinele europene de anchetă și asistența judiciară reciprocă în domeniul cooperării judiciare în materie penală.

2. UE va desemna anul 2022 drept Anul european al tineretului (6 decembrie a.c. - Tineret)

Consiliul și Parlamentul European doresc să onoreze tinerii prin transformarea anului 2022 în Anul european al tineretului. Astăzi, ambele instituții au convenit în mod provizoriu asupra unei decizii de a da curs acestei propuneri.

Tinerii s-au confruntat cu mari dificultăți în timpul pandemiei. Un An european al tineretului ar onora eforturile lor de a depăși dezavantajele cu care s-au confruntat și care au fost generate de criza provocată de pandemia de COVID-19.

Anul european va include conferințe, evenimente, precum și campanii de informare și de promovare. Un coordonator național va coordona activitățile la nivel național.

Consiliul s-a asigurat că proiectul de propunere a fost adaptat astfel încât Anul european să contribuie, de asemenea, la integrarea politicii pentru tineret, mai exact pentru a garanta că toate politicile UE, fie că sunt în domeniul mediului, al educației sau al culturii, iau în considerare chestiunile legate de tineret. De asemenea, Consiliul a reușit să obțină un angajament din partea Comisiei de a implica tinerii în punerea în aplicare a Anului european, împreună cu coordonatorii naționali.

Context: La 15 septembrie, președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a anunțat că Comisia Europeană urma să propună desemnarea anului 2022 drept Anul european al tineretului. Ulterior, Comisia a înaintat Consiliului și Parlamentului European o propunere de decizie în acest sens. Acordul provizoriu de astăzi dintre Consiliu și Parlamentul European cu privire la această propunere trebuie să fie aprobat de ambele instituții înainte de a putea fi adoptat în mod formal.

3. Consiliul convine asupra unei poziții comune pentru a aborda problema diferenței de remunerare dintre femei și bărbați (6 decembrie a.c. - Ocuparea forței de muncă, Afaceri sociale)

La 6 decembrie, Consiliul a convenit asupra poziției sale cu privire la un proiect de act legislativ privind transparența salarială, care va contribui la combaterea discriminării salariale existente la locul de muncă și la eliminarea diferențelor de remunerare dintre femei și bărbați. Propunerea legislativă urmărește să permită lucrătorilor să își exercite dreptul la remunerație egală pentru aceeași muncă sau pentru o muncă de valoare egală între bărbați și femei, prin intermediul unui set de măsuri obligatorii privind transparența salarială.

Creșterea transparenței salariale. Statele membre au convenit că angajatorii trebuie să se asigure că angajații lor au acces la criteriile – obiective și neutre din punctul de vedere al genului – utilizate pentru a defini remunerația și evoluția carierei lor. În conformitate cu legislațiile și practicile naționale, lucrătorii și reprezentanții acestora au dreptul de a solicita și de a primi informații cu privire la nivelul individual de remunerare și la nivelurile medii de remunerare pentru lucrătorii care prestează aceeași muncă sau o muncă de valoare egală, defalcate în funcție de sex. Angajatorii trebuie, de asemenea, să indice nivelul sau intervalul inițial al remunerației care urmează să fie plătită viitorilor lucrători – fie în anunțul de post vacant, fie înainte de încheierea contractului de muncă.

Angajatorii cu cel puțin 250 de angajați trebuie să furnizeze anual informații precum diferența de remunerare dintre lucrătorii de sex feminin și cei de sex masculin din organizația lor. Angajatorii trebuie să comunice aceste informații autorității lor naționale competente și, de asemenea, să le pună la dispoziția publicului. În plus, aceștia trebuie să furnizeze aceste informații lucrătorilor și reprezentanților acestora.

În cazurile în care această raportare a remunerațiilor demonstrează o diferență de cel puțin 5% în ceea ce privește nivelul mediu de remunerare între lucrătorii de sex feminin și cei de sex masculin, iar angajatorul nu a justificat această diferență prin criterii obiective și neutre din punctul de vedere al genului, angajatorii cu cel puțin 250 de lucrători vor trebui să efectueze o evaluare comună a remunerațiilor în cooperare cu reprezentanții lucrătorilor lor.

Asigurarea respectării drepturilor. Statele membre trebuie să se asigure că sunt instituite proceduri judiciare pentru lucrătorii care se consideră lezați de neaplicarea principiului egalității de remunerare. De asemenea, acestea trebuie să stabilească norme privind sancțiunile, care pot include amenzi, în cazul în care întreprinderile încalcă drepturi și obligații legate de principiul egalității de remunerare.

Context: Propunerea de directivă a fost prezentată de Comisia Europeană la 4 martie 2021. Încă din iunie 2019, Consiliul invitase Comisia să ia măsuri pentru a îmbunătăți transparența salarială.

Dreptul la remunerație egală între femei și bărbați pentru aceeași muncă sau pentru o muncă de valoare egală este consacrat în Tratatul de la Roma și a fost detaliat în texte legislative suplimentare. În pofida acestui cadru juridic, punerea efectivă în aplicare și asigurarea respectării în practică a acestui principiu rămân o provocare în UE.

Diferența de remunerare dintre femei și bărbați în UE se situează în jur de 14%; aceasta înseamnă că femeile câștigă în medie cu 14% mai puțin decât bărbații pe oră. Există o serie de inegalități care stau la baza acestei diferențe de remunerare. Femeile sunt suprareprezentate în sectoare relativ slab remunerate, cum ar fi îngrijirea și educația, așa-numitul „plafon de sticlă” conduce la subreprezentarea lor în pozițiile de conducere și, în unele cazuri, femeile câștigă mai puțin decât bărbații pentru aceeași muncă sau pentru o muncă de valoare egală.

Etapele următoare: În urma acordului dintre statele membre, Consiliul poate începe negocierile cu Parlamentul European – după ce își va adopta propria poziție cu privire la dosar – pentru a conveni asupra unui text final.

4. Consiliul convine asupra mandatului de negociere pentru stabilirea unui cadru al UE pentru salarii minime adecvate (6 decembrie a.c. - Ocuparea forței de muncă, Afaceri sociale)

La 6 decembrie, Consiliul a convenit asupra poziției sale cu privire la o propunere a Comisiei referitoare la un act legislativ al UE pentru salarii minime adecvate în Uniune. Salariile echitabile, care asigură un nivel de trai decent, reprezintă unul dintre principiile Pilonului european al drepturilor sociale. Pentru a îmbunătăți condițiile de muncă și de trai, prezentul proiect de act legislativ stabilește un cadru pentru promovarea unor niveluri adecvate ale salariilor minime legale, pentru promovarea negocierilor colective pentru stabilirea salariilor și pentru îmbunătățirea accesului efectiv la protecția salariului minim pentru lucrătorii care au dreptul la un salariu minim.

Promovarea negocierilor colective pentru stabilirea salariilor. Țările cu o acoperire mare a negocierilor colective tind să aibă un procent mai redus al lucrătorilor cu salarii mici și salarii minime mai ridicate decât țările cu o acoperire scăzută a negocierilor colective. Din acest motiv, miniștrii au convenit că țările ar trebui să promoveze consolidarea capacității partenerilor sociali de a se angaja în negocieri colective. În cazul în care acoperirea negocierilor colective este sub 70%, țările ar trebui, de asemenea, să stabilească un plan de acțiune pentru promovarea negocierilor colective.

Un grad de adecvare corespunzător al salariilor minime legale. Pentru a promova un grad de adecvare corespunzător al salariilor minime legale și, astfel, pentru a se ajunge la condiții de muncă și de trai decente, statele membre cu salarii minime legale au sarcina de a institui un cadru procedural pentru a stabili și a actualiza aceste salarii minime în conformitate cu un set de criterii stabile și clare. Salariile minime legale vor fi actualizate în

mod regulat și prompt. În plus, cuantumul acestora poate fi ajustat prin mecanisme de indexare automată.

Acces efectiv. Miniștrii au mai convenit asupra unui set de măsuri prin care să sporească accesul efectiv la protecția salariului minim pentru lucrătorii care au dreptul la un salariu minim: controale și inspecții adecvate, informații ușor accesibile privind protecția salariului minim, o reamintire a normelor existente privind achizițiile publice, dreptul la reparații și sancțiuni pentru angajatorii care nu respectă normele.

Colectarea și raportarea datelor. Textul convenit prevede, de asemenea, că statele membre ar trebui să monitorizeze acoperirea și gradul de adecvare corespunzător ale salariilor minime. În plus, acestora li se va solicita să prezinte Comisiei, o dată la doi ani, un raport privind nivelul de acoperire al negocierilor colective, nivelul salariilor minime legale și procentul lucrătorilor care beneficiază de acestea. Statele membre care recurg exclusiv la convenții colective raportează cu privire la cele mai scăzute salarii stabilite prin convențiile colective, precum și cu privire la salariile persoanelor care nu fac obiectul convențiilor colective. Comisia va analiza aceste date și va prezenta rapoarte Consiliului și Parlamentului European.

Context și etapele următoare: În UE, există diferențe mari între statele membre în ceea ce privește măsura în care lucrătorii sunt acoperiți de convențiile colective și nivelul salariilor minime. Acesta este, de asemenea, efectul modelelor foarte diferite ale piețelor forței de muncă din statele membre. Deși respectă aceste diferențe, proiectul de act legislativ stabilește un cadru procedural pentru promovarea unei protecții mai bune și mai eficace a salariului minim în toate statele membre.

Propunerea Comisiei Europene a fost prezentată celor doi colegiitori la 28 octombrie 2020.

Abordarea generală la care s-a ajuns astăzi oferă președinției Consiliului un mandat de negociere cu Parlamentul European. Atât Consiliul, cât și Parlamentul European vor trebui să convină asupra unui text final.

II. DOCUMENTE ADOPTATE DE COMISIA EUROPEANĂ

1. Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Economia UE după pandemia de COVID-19: implicații pentru guvernanta economică

Prezenta comunicare evaluează implicațiile schimbării circumstanțelor guvernantei economice după criza COVID-19 și relansează dezbaterea publică privind revizuirea cadrului. Prezenta comunicare completează evaluarea publicată în februarie 2020 și urmează anunțului privind relansarea dezbaterii publice, făcut de președinta von der Leyen în discursul său privind starea Uniunii Europene din 15 septembrie 2021. Scopul dezbaterii publice este de a ajunge la un consens cu privire la calea de urmat cu suficient timp înainte de 2023.

Comunicarea din februarie 2020 a evaluat eficacitatea cadrului de guvernanta economică în atingerea obiectivelor sale cheie. Obiectivele respective sunt: (i) asigurarea sustenabilității finanțelor publice și a creșterii economice și evitarea dezechilibrelor macroeconomice; (ii) furnizarea unui cadru de supraveghere integrat care să permită o coordonare mai strânsă a politicilor economice, în special în zona euro și (iii) promovarea

convergenței macroeconomice în UE. Comunicarea a constatat că cadrul de guvernanță economică reușise să reducă nivelurile datoriei publice, să corecteze dezechilibrele macroeconomice existente, să sprijine o convergență treptată a performanțelor economice ale statelor membre și o mai bună coordonare a politicilor economice. Comunicarea a evidențiat, de asemenea, aspecte legate de potențialul scăzut de creștere al statelor membre, de inflația constant scăzută și de nivelurile constant ridicate ale datoriei publice din anumite state membre. În plus, comunicarea a argumentat că cadrul de supraveghere ar trebui să contribuie la abordarea celor mai presante provocări economice, demografice și de mediu, actuale și viitoare.

Cadrul de supraveghere bugetară a reușit să încurajeze statele membre să revină la poziții bugetare solide prin reducerea deficitelor și înscrierea ratelor datoriei pe o traiectorie descendentă. Cu toate acestea, componenta preventivă a cadrului a fost mai puțin eficace decât componenta sa corectivă. În timp ce ponderea agregată a datoriei în PIB a început să scadă în 2015, dinamica datoriei a variat foarte mult de la un stat membru la altul. Cadrul nu a asigurat o diferențiere suficientă între statele membre cu diferențe nete la nivelul pozițiilor bugetare, al riscurilor legate de sustenabilitate și al altor vulnerabilități. Comunicarea a subliniat faptul că politicile bugetare ale statelor membre rămâneau prociclice. Capacitatea de a ghida orientarea bugetară a zonei euro fusese limitată, în absența unei capacități bugetare centrale cu caracteristici de stabilizare. În plus, cadrul bugetar nu menținuse suficient de ridicat nivelul investițiilor publice în perioadele de consolidare bugetară, iar finanțele publice nu deveniseră mai favorabile creșterii economice. Comunicarea a evidențiat, de asemenea, complexitatea normelor bugetare ale UE, inclusiv multitudinea de indicatori și dependența de variabile neobservabile. Cadrul nu era transparent, iar complexitatea sa a afectat asumarea și previzibilitatea. În fine, dezvoltarea cadrelor bugetare naționale și a instituțiilor fiscal-bugetare independente sporise asumarea disciplinei fiscale la nivel național. Cu toate acestea, eficacitatea cadrelor naționale era diferită de la un stat membru la altul.

Tranziția climatică va conduce în mod inevitabil la o obsolescență accelerată a anumitor stocuri de capital existente. Acest fapt nu înseamnă neapărat o diminuare a creșterii, dar este probabil ca el să conducă la o modificare a compoziției creșterii, deoarece vor trebui alocate mai multe resurse pentru investiții și mai puține resurse pentru consum. Creșterea necesarului de investiții în sectoarele energiei și transporturilor este estimată la aproximativ 390 de miliarde EUR pe an. Creșterea cu peste 50 % față de tendința istorică este determinată în principal de politicile din domeniul climei și al energiei care vizează decarbonizarea economiei noastre, dar ea reflectă în același timp necesitățile în materie de energie și transporturi ale unei economii în expansiune. În medie, aceasta reprezintă o creștere de aproximativ 2.1 puncte procentuale a ponderii în PIB a investițiilor în energie și transporturi față de tendința istorică. Sunt incluse aici investițiile în rețeaua electrică, în centrale electrice, în cazane industriale și în producția și distribuția de combustibili noi, precum și investițiile în izolarea clădirilor, renovarea energetică și costurile de achiziție a vehiculelor, precum și alte investiții în sectorul transporturilor. Necesitățile în materie de investiții în infrastructură ale sectorului transporturilor sunt incluse parțial. Aceste estimări nu iau în considerare necesitățile viitoare de adaptare la schimbările climatice, cum ar fi investițiile dedicate creșterii rezilienței activelor existente la schimbările climatice, sau creșterea costurilor ca urmare a unor fenomene meteorologice extreme mai frecvente. Pentru celelalte domenii de mediu, deficitul de investiții pentru atingerea obiectivelor de politică este estimat la aproximativ 130 de miliarde EUR pe an. Această estimare reflectă

necesitățile în materie de investiții în domenii ale politicii de mediu cum ar fi protecția mediului, inclusiv biodiversitatea, gestionarea resurselor și economia circulară. În timp ce o parte substanțială a investițiilor va fi suportată de sectorul privat, investițiile publice vor trebui, la rândul lor, să crească.

Deficitul global de investiții pentru realizarea unei transformări digitale în UE este estimat la aproximativ 125 de miliarde EUR pe an. Această cifră include lacunele în materie de investiții în rețelele de comunicații, în dezvoltarea competențelor digitale și în dezvoltarea de capacități și tehnologii digitale esențiale, cum ar fi cloudul, semiconductorii și inteligența artificială, dar nu acoperă digitalizarea serviciilor publice și câteva alte dimensiuni.

Comisia invită celelalte instituții și toate părțile interesate să se implice în dezbaterile publice privind evaluarea guvernantei economice. Comisia așteaptă cu interes o dezbatere incluzivă cu Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor, Banca Centrală Europeană, băncile centrale naționale, guvernele și parlamentele naționale, precum și cu o gamă largă de părți interesate cum ar fi partenerii sociali, mediul academic, organizațiile societății civile, instituțiile bugetare independente și consiliile naționale pentru productivitate. Dezbaterile va avea loc prin intermediul mai multor forumuri, inclusiv al unor reuniuni, seminare și ateliere dedicate și al unui sondaj online. Sondajul online a fost relansat astăzi, iar cetățenii, organizațiile și autoritățile publice sunt invitate să-și prezinte contribuțiile până la 31 decembrie 2021. Site-ul web al Comisiei dedicat guvernantei economice va servi drept centru de informare cu privire la diferitele evenimente consultative care vor fi organizate de Comisie. De asemenea, Comisia va evalua informațiile și feedbackul colectate în cadrul altor evenimente organizate de părțile interesate din întreaga UE. Este necesar un angajament amplu și incluziv cu toate părțile interesate pentru a se ajunge la un consens larg. Funcționarea eficientă a cadrului de supraveghere este responsabilitatea colectivă a tuturor statelor membre, a instituțiilor UE și a altor părți interesate importante.

Dezbaterile publice va contribui la obținerea unui consens între toți aceștia. Acest lucru este important pentru eficacitatea supravegherii economice în Uniune. Prin inițiativele sale, Comisia va promova dialogul și înțelegerea reciprocă între părțile interesate, cu scopul de a formula o abordare comună pe scară largă cu privire la calea de urmat. Comisia va lua în considerare toate opiniile exprimate în cursul dezbaterii publice. În primul trimestru al anului 2022, Comisia va oferi orientări privind politica bugetară pentru perioada următoare, cu scopul de a facilita coordonarea politicilor bugetare și pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre. Orientările vor reflecta situația economică globală, situația specifică a fiecărui stat membru și discuția privind cadrul de guvernare economică. Comisia va oferi orientări cu privire la posibilele modificări ale cadrului de guvernare economică, cu obiectivul de a ajunge la un consens larg cu privire la calea de urmat, cu suficient timp înaintea anului 2023.

III. ȘTIRI

1. Deficitul de încasare a TVA: În ciuda faptului că deficitul continuă să scadă, în 2019, țările UE au pierdut venituri din TVA în valoare de 134 de miliarde EUR

La data de 2 decembrie 2021, conform unui nou raport realizat de Comisia Europeană, statele membre ale UE au înregistrat în 2019 o pierdere de aproximativ 134 de miliarde EUR în venituri din taxa pe valoare adăugată (TVA).

Această cifră reprezintă veniturile pierdute din cauza fraudei și evaziunii în domeniul TVA, a practicilor de evitare și optimizare a TVA, a falimentelor și a insolvențelor financiare, precum și din cauza erorilor de calcul și a erorilor administrative. Deși unele pierderi de venituri sunt imposibil de evitat, o serie de acțiuni decisive și măsuri de politică specifice ar putea aduce o schimbare reală, în special în ceea ce privește neconformitatea.

➤ **Context**

Deficitul de încasare a TVA este relevant atât pentru UE, cât și pentru statele membre, întrucât TVA are o contribuție importantă atât la bugetul UE, cât și la bugetele naționale. Studiul aplică o metodologie descendentă în ceea ce privește consumul, folosind datele din conturile naționale pentru estimarea deficitelor de încasare a TVA. Deficitul de încasare a TVA se calculează ca diferența dintre TVA datorată și veniturile reale din TVA și, ca atare, reprezintă veniturile din TVA pierdute în comparație cu un calcul teoretic al TVA.

Pierderile de venituri din TVA au un impact extrem de negativ asupra cheltuielilor pe care administrațiile publice le alocă bunurilor și serviciilor publice de care depindem cu toții, cum ar fi școlile, spitalele și transporturile. În același timp, TVA neîncasată ar putea avea și un efect pozitiv, întrucât statele membre depun eforturi pentru a acoperi datoria contractată în timpul redresării inițiale în urma pandemiei de COVID-19 sau pentru a ridica nivelul ambițiilor în materie de finanțare a combaterii schimbărilor climatice.

În urma eforturilor continue de îmbunătățire a situației atât la nivelul UE, cât și la nivel național, tendința pozitivă relativă a continuat în 2019, deficitul global de încasare a TVA în statele membre ale UE scăzând cu aproximativ 7 miliarde EUR în comparație cu anul precedent. UE a depus deja eforturi semnificative pentru a îmbunătăți modul de colectare a TVA. În plus, Comisia Europeană a sprijinit statele membre să colaboreze mai eficient în cadrul rețelei Eurofisc, care este compusă din funcționari naționali din cele 27 de state membre și din Norvegia. Începând din 2019, membrii rețelei utilizează în mod activ instrumentul de analiză a rețelelor de tranzacții (TNA) finanțat de UE pentru a face schimb rapid de date privind TVA și pentru a le prelucra în comun, permițându-le să detecteze automat fraudă transfrontalieră în domeniul TVA într-un stadiu mult mai timpuriu. În 2022, Comisia va lansa, de asemenea, propuneri legislative pentru modernizarea în continuare a sistemului de TVA, inclusiv consolidarea rețelei Eurofisc.

➤ **Principalele rezultate în 2019**

În termeni nominali, deficitul global de încasare a TVA în UE a scăzut cu aproape 6,6 miliarde EUR, ajungând la 134 de miliarde EUR în 2019, ceea ce reprezintă o îmbunătățire semnificativă față de scăderea de 4,6 miliarde EUR înregistrată în anul precedent. Deși deficitul global de încasare a TVA s-a îmbunătățit între 2015 și 2019, amploarea completă a impactului pandemiei de COVID-19 asupra cererii consumatorilor și, prin urmare, a veniturilor din TVA în 2020 este încă necunoscută.

În 2019, România a înregistrat cel mai mare deficit de încasare a TVA la nivel național, cu o pierdere de 34,9 % din veniturile din TVA, urmată de Grecia (25,8 %) și Lituania (23,5 %). Cele mai mici deficite au fost înregistrate în Croația (1,0 %), Suedia (1,4 %) și Cipru (2,7 %). În termeni absoluți, cele mai mari deficite de încasare a TVA au fost înregistrate în Italia (30,1 miliarde EUR) și Germania (23,4 miliarde EUR).

În majoritatea statelor membre, variația absolută de peste an a deficitului de încasare a TVA a fost mai mică de 2 puncte procentuale. În ansamblu, ponderea deficitului de încasare a TVA a scăzut în 18 state membre. Pe lângă Croația și Cipru, cele mai semnificative scăderi ale deficitului de încasare a TVA s-au înregistrat în Grecia, Lituania, Bulgaria și Slovacia (între -3,2 și -2,2 puncte procentuale în aceste patru țări). Suedia, Finlanda și Estonia au obținut rezultate bune dintr-o perspectivă diferită: în aceste țări, autoritățile fiscale reușesc de ani de zile să limiteze pierderile de venituri din TVA la mai puțin de 5 % din valoarea TVA datorate. Cele mai mari creșteri ale deficitului de încasare a TVA au fost observate în Malta (+5,4 puncte procentuale), Slovenia (+3 puncte procentuale) și România (+2,3 puncte procentuale).

2. Coronavirusul: UE sprijină statele membre în ceea ce privește transportul pacienților și al echipelor medicale

Comisia continuă să le ofere sprijin financiar suplimentar statelor membre prin intermediul pachetului privind mobilitatea din cadrul Instrumentului de sprijin de urgență (ESI).

Sprijinul acordat recent se ridică la peste 2,9 milioane de euro și a contribuit la transportul unor pacienți afectați de COVID-19 și al unor echipe medicale din statele membre. Această sumă se adaugă celor 170 de milioane de euro deja puse la dispoziție pentru transportul de produse medicale esențiale și de echipamente legate de vaccinare, anul trecut.

Operațiunile finanțate recent includ transportul de echipe medicale din Danemarca, Israel, Polonia și Germania către România și transportul de pacienți din România către Germania, Polonia, Austria, Cehia, Danemarca și Italia.

S-au finanțat, de asemenea, operațiuni de sprijinire a Slovaciei, o contribuție la eforturile acestei țări de combatere a pandemiei de coronavirus. În urma unui proces de depunere a cererilor de către statele membre ale UE în noiembrie, operațiunile care beneficiază de sprijin se desfășoară în noiembrie și decembrie 2021.

3. Comisia Europeană reînnoiește apelurile de a se intensifica campania de vaccinare, de a pune la dispoziție rapid și pe scară largă dozele de rapel, și de a reacționa la varianta Omicron

Comisia reînnoiește apelurile de a se intensifica campania de vaccinare, de a pune la dispoziție rapid și pe scară largă dozele de rapel, de a crește vigilența și de a reacționa rapid la varianta Omicron.

Comisia a prezentat la începutul lui decembrie, o abordare comună și coordonată la nivelul UE pentru a aborda în mod eficace provocările generate de recrudescența pandemiei de COVID-19 în multe state membre în această toamnă.

Numărul cazurilor crește rapid, iar presiunea asupra spitalelor este din ce în ce mai mare, ceea ce necesită acțiuni urgente și hotărâte. Noua potențială amenințare reprezentată de varianta Omicron se adaugă acestor îngrijorări și evidențiază importanța combaterii pandemiei pentru a progresa către o situație de securitate sanitară durabilă, atât în UE, cât și la nivel mondial.

Creșterea bruscă și amplă a numărului de cazuri grave, în special în rândul persoanelor nevaccinate, a generat o presiune enormă asupra spitalelor și asupra personalului medical deja suprasolicitat. Ea are un impact direct și asupra sănătății

pacienților care nu sunt afectați de COVID, întrucât, din nou, accesul la asistență medicală pentru alte afecțiuni este puternic obstrucționat de necesitatea de a trata pacienții afectați de COVID-19.

Acțiune coordonată de combatere a COVID-19

UE și statele membre trebuie să demonstreze că dispun de capacitatea de a reacționa rapid pentru a contracara creșterea bruscă și amplă a numărului infecțiilor cauzate de virus și de a-și menține tenacitatea în a asigura un răspuns durabil și pe termen lung la această amenințare. Toate acestea necesită răspunsuri ferme și urgente, care să includă următoarele aspecte:

- UE și statele membre ar trebui să continue să pună în aplicare o strategie comună pentru a limita răspândirea variantei Omicron în UE, cu revizuirii periodice și zilnice ale restricțiilor esențiale de călătorie. UE și statele membre ar trebui să fie pregătite să impună toate controalele considerate necesare;
- Statele membre ar trebui să deruleze campanii noi care să vizeze persoanele nevaccinate din toate grupele de vârstă eligibile, în baza unor strategii naționale țintite care să vizeze reticența față de vaccinare;
- Statele membre ar trebui să pună rapid la dispoziție doze de rapel pentru a menține niveluri mari de protecție împotriva virusului, inclusiv împotriva variantei Omicron, începând cu grupurile cele mai vulnerabile;
- Agențiile UE ar trebui să asigure faptul că orientările științifice necesare sunt disponibile rapid;
- Comisia își va intensifica eforturile vizând producția, autorizarea și achiziționarea în comun a mijloacelor terapeutice împotriva COVID-19;
- Parlamentul European și Consiliul ar trebui să adopte propunerile privind Uniunea europeană a sănătății și Regulamentul privind HERA până la sfârșitul anului 2021;
- Statele membre ar trebui să pună în aplicare măsuri profilactice și restricții țintite și proporționale pentru a limita răspândirea virusului, a salva vieți și a reduce presiunea asupra sistemelor sanitare. Ar trebui asigurată o coordonare deplină la nivelul UE. Apariția variantei Omicron înseamnă că ar trebui să se acorde o atenție deosebită aplicării și comunicării măsurilor specifice vizând contactii în perioada de sfârșit de an;
- Statele membre ar trebui să pună în aplicare o abordare revizuită a liberei circulații, adică o perioadă-standard de valabilitate de 9 luni a certificatului digital al UE privind COVID-19;
- UE și statele membre ar trebui să accelereze eforturile Echipei Europa de partajare a vaccinurilor pentru a atinge obiectivul mondial de vaccinare de 70 % în 2022, convenit în cadrul summitului G20 din octombrie 2021, precum și să sprijine consolidarea capacităților pentru secvențiere, testare și vaccinare. Ar trebui, de asemenea, să existe o poziție clară a UE cu privire la calea de urmat pentru a asigura o arhitectură sanitară mondială mai puternică, mai echitabilă și mai accelerată.

Președinta l-a invitat pe profesorul Peter Piot să fie consilierul științific principal al Comisiei pentru epidemii, în cadrul actualului ei mandat.

4. UE își consolidează apărarea împotriva măsurilor economice coercitive

Context: Propunerea Comisiei vine în urma solicitărilor inițiate de Parlamentul European și de mai multe state membre. Ea a fost făcută cunoscută într-o Declarație comună a Comisiei, a Consiliului și a Parlamentului European privind un instrument pentru descurajarea și contracararea acțiunilor coercitive desfășurate de țări terțe, emisă în 2

februarie. Propunerea a fost elaborată în urma unei consultări publice laborioase desfășurate la nivelul UE (inclusiv a unei evaluări a impactului), în cadrul căreia multe dintre părțile interesate – în special întreprinderile, asociațiile industriale și grupurile de reflecție – au semnalat problema intimidării economice și a măsurilor coercitive îndreptate împotriva intereselor UE și au sprijinit elaborarea la nivelul UE a unui instrument disuasiv.

Acest instrument juridic reprezintă un răspuns la faptul că, în ultimii ani, UE și statele sale membre devin ținta unor presiuni economice deliberate. El consolidează setul de instrumente al UE și va permite UE să se apere mai bine pe scena mondială.

Scopul este de a descuraja țările terțe să restricționeze sau să amenințe să restricționeze comerțul sau investițiile pentru a determina o schimbare a politicii UE în domenii precum schimbările climatice, fiscalitatea sau siguranța alimentară. Instrumentul anti-coerciții este conceput să detensioneze relațiile economice și să determine stoparea unor măsuri coercitive specifice prin intermediul dialogului, ca prim pas. Orice contramăsuri luate de UE ar fi aplicate numai în ultimă instanță, atunci când nu există nicio altă modalitate de a contracara intimidarea prin măsuri economice, care poate lua multe forme. Acestea variază de la instrumente explicite de coerciție și de apărare comercială îndreptate împotriva UE utilizate de unele țări, la controale selective la frontieră sau controale în sfera siguranței alimentare vizând produsele dintr-o anumită țară a UE, până la boicotarea unor produse cu o anumită origine. Scopul contramăsurilor este de a menține dreptul legitim al UE și al statelor membre de a face alegeri și de a lua decizii în materie de politici în mod suveran, precum și de a preveni interferențele grave în suveranitatea UE sau a statelor sale membre.

Cu acest nou instrument, UE va fi în măsură să răspundă măsurilor economice coercitive într-un mod structurat și uniform. Un cadru legislativ dedicat asigură previzibilitate și transparență; el evidențiază aderarea UE la o abordare bazată pe norme, inclusiv la nivel internațional.

UE va colabora direct cu o țară în cauză pentru a pune capăt intimidării economice. Dacă intimidarea economică nu se oprește imediat, noul instrument va permite UE să reacționeze rapid și eficient, oferind un răspuns personalizat și proporțional pentru fiecare situație, de la impunerea de tarife și restricționarea importurilor din țara în cauză, la restricții vizând serviciile sau investițiile sau la măsuri de limitare a accesului la piața internă a UE.

Etapele următoare

În prezent, propunerea trebuie discutată și aprobată de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene. Ea va fi luată în considerare în cadrul procedurii legislative ordinare, prin care Parlamentul și Consiliul își vor elabora pozițiile la nivel intern înainte de a negocia între ele în cadrul discuțiilor din cadrul trilogului, cu participarea Comisiei. În următoarele două luni, părțile interesate și cetățenii pot oferi puncte de vedere suplimentare cu privire la care Comisia va prezenta un raport Consiliului și Parlamentului.

5. Noi acțiuni din partea platformelor online și extinderea programului de monitorizare în privința dezinformării

Comisia a anunțat recent prelungirea cu încă șase luni, până în iunie 2022, a programului său de monitorizare a dezinformării cu privire la Coronavirus, odată cu publicarea celor mai recente rapoarte cu privire la acțiunile pe care platformele online le-au întreprins, în perioada septembrie-octombrie.

Věra Jourová, vicepreședintele pentru valori și transparență, a declarat: „*Pandemia nu s-a încheiat încă și, de aceea, dorim ca platformele să își intensifice eforturile de combatere a dezinformării legate de COVID-19, inclusiv în ceea ce privește vaccinurile, în toate limbile UE. Ne așteptăm, de asemenea, ca platformele să transpună învățămintele desprinse din programul de monitorizare a pandemiei de COVID-19, într-un cadru de monitorizare mai solid, pentru noul Cod de combatere a dezinformării.*”

Thierry Breton, comisarul pentru piața internă, a adăugat: „*Semnatarii actuali și potențiali trebuie să colaboreze eficient și să elaboreze un cod solid. Așteptările sunt mari, având în vedere mizele și, timpul ne presează. Acest cod va reprezenta o schimbare clară în ceea ce privește adaptarea responsabilității platformelor online, prin asigurarea unor măsuri oportune, adecvate și eficiente de combatere a dezinformării în UE. Spațiul informațional nu ar trebui să fie un fel de Vest sălbatic, în care cetățenii să fie expuși la un flux de dezinformare nelimitat.*”

Cele mai recente rapoarte arată că YouTube și-a extins politica privind informarea eronată în domeniul medical, incluzând afirmații privind vaccinurile, care contrazic poziția consensuală a autorităților locale din domeniul sănătății sau OMS.

TikTok și-a mărit numărul de cuvinte-cheie/hashtaguri ce pot declanșa etichete și bannere legate de COVID-19 și vaccinuri.

Twitter și-a actualizat politica privind informațiile înșelătoare despre vaccinuri. LinkedIn de la Microsoft a extins colaborarea cu influențatori din Europa, pentru transmiterea de mesaje oficiale despre vaccinare.

Meta/Facebook și-a actualizat, la nivel mondial, politicile privind vaccinarea copiilor împotriva COVID-19, un exemplu fiind conținutul fals, ce susține că vaccinurile nu sunt pentru copii sau sunt nesigure și netestate.

Recent, 26 de noi semnatori potențiali s-au alăturat procesului de elaborare menit să consolideze Codul de bune practici privind dezinformarea, care este, mai nou, așteptat să apară, până la sfârșitul lunii martie 2022. Termenul prelungit le va permite semnatarilor să elaboreze un instrument solid, cu angajamente amănunțite adaptate și la serviciile diferite reprezentate de o gamă mai largă de potențiali semnatori. Comisia îndeamnă semnatarii să realizeze rapid revizuirea, respectând orientările sale și, să își intensifice eforturile în cadrul programului de monitorizare, ținând seama de recomandările recente ale Grupului autorităților europene de reglementare pentru serviciile mass-media audiovizuale (ERGA).

6. Coronavirusul: UE sprijină statele membre în ceea ce privește transportul pacienților și al echipelor medicale

Comisia continuă să le ofere sprijin financiar suplimentar statelor membre prin intermediul pachetului privind mobilitatea din cadrul Instrumentului de sprijin de urgență (ESI).

Sprijinul acordat recent se ridică la peste 2,9 milioane de euro și a contribuit la transportul unor pacienți afectați de COVID-19 și al unor echipe medicale din statele membre. Această sumă se adaugă celor 170 de milioane de euro deja puse la dispoziție pentru transportul de produse medicale esențiale și de echipamente legate de vaccinare, anul trecut.

Comisarul pentru gestionarea crizelor, Janez Lenarčič, a declarat: „*În ultimii doi ani, Instrumentul de sprijin de urgență a facilitat deplasarea pacienților, pentru a beneficia de tratament, și a echipelor medicale, pentru a oferi asistență acolo unde era cea mai mare nevoie*

de aceasta. Instrumentul a acoperit, de asemenea, costurile de transport al unor echipamente medicale vitale. Prin Instrumentul de sprijin de urgență, am pus la dispoziția statelor membre un instrument valoros în lupta noastră comună împotriva COVID-19. Prin intermediul acestei ultime cereri de propuneri din cadrul ESI, am finanțat transportul de pacienți și de echipe medicale, pentru a contribui la salvarea de vieți, un adevărat semn de solidaritate europeană. Cu toate acestea, fiecare european poate contribui la prevenirea suprasolicității sistemelor naționale de sănătate și la ținerea sub control a acestei pandemii. Vaccinarea completă oferă cea mai mare protecție posibilă.”

Operațiunile finanțate recent includ transportul de echipe medicale din Danemarca, Israel, Polonia și Germania către România și transportul de pacienți din România către Germania, Polonia, Austria, Cehia, Danemarca și Italia.

S-au finanțat, de asemenea, operațiuni de sprijinire a Slovaciei, o contribuție la eforturile acestei țări de combatere a pandemiei de coronavirus. În urma unui proces de depunere a cererilor de către statele membre ale UE în noiembrie, operațiunile care beneficiază de sprijin se desfășoară în noiembrie și decembrie 2021.

7. Consiliul de stabilizare și de asociere UE-Kosovo

La 7 decembrie a.c., a avut loc cea de a patra reuniune a Consiliului de stabilizare și de asociere a examinat stadiul relațiilor dintre UE și Kosovo. În ceea ce privește relațiile din cadrul procesului de stabilizare și de asociere, participanții au discutat în special despre:

- ✓ criteriile politice
- ✓ criteriile economice
- ✓ cooperarea financiară
- ✓ punerea în aplicare a Acordului de stabilizare și de asociere

De asemenea, partenerii au făcut schimb de opinii cu privire la evoluțiile din Balcanii de Vest.

8. Codul de cooperare polițienească: Stimularea cooperării polițienești la nivel transfrontalier pentru consolidarea securității

La 8 decembrie, Comisia propune un cod al UE de cooperare polițienească pentru a consolida cooperarea între autoritățile de aplicare a legii din statele membre și pentru a le oferi polițiștilor din UE instrumente mai moderne de schimb de informații.

Mulți infractori operează transfrontalier, prin urmare polițiștii din UE trebuie să poată colabora rapid și eficient. Codul de cooperare polițienească – care include o recomandare privind cooperarea polițienească operativă și noi norme privind schimbul de informații – va contribui la îmbunătățirea operațiunilor transfrontaliere, va oferi canale și calendare clare pentru schimbul de informații și va conferi un rol mai important agenției Europol. În plus, normele revizuite privind schimbul automatizat de anumite categorii de date vor contribui la stabilirea într-un mod mult mai eficace a unor legături între infracțiuni în cadrul investigațiilor din întreaga UE. Acest lucru va contribui la eliminarea lacunelor existente în materie de informații, va intensifica acțiunile de prevenire, depistare și investigare a infracțiunilor în UE și va promova securitatea tuturor cetățenilor europeni. Tot astăzi, Comisia prezintă și un raport cu privire la progresele generale înregistrate în cadrul Strategiei UE privind o uniune a securității.

Printre măsurile propuse se numără:

- ✓ **recomandare privind cooperarea polițienească operativă**, care instituie standarde comune pentru cooperarea dintre polițiștii care participă la patrulare comune și care își desfășoară activitatea pe teritoriul unui alt stat membru. Se

prevede o listă comună a infracțiunilor pentru care se pot derula urmăriri transfrontaliere și se creează instrumente de mesagerie securizate pentru ca polițiștii să comunice cu colegii lor atunci când desfășoară operațiuni în alte țări ale UE. Operațiunile polițienești și anchetele penale rămân în responsabilitatea statelor membre, aceste standarde comune facilitând doar activitatea polițiștilor în alte țări ale UE. Recomandarea va promova, de asemenea, o cultură comună la nivelul UE a activităților polițienești prin formare comună, inclusiv cursuri de limbi străine sau programe de schimb.

- ✓ **Noi reguli privind schimbul de informații între autoritățile de aplicare a legii din statele membre:** polițiștii dintr-un stat membru ar trebui să poată avea un acces echivalent la informațiile aflate la dispoziția colegilor lor din alt stat membru, în aceleași condiții.
- ✓ **Norme revizuite privind schimbul automatizat de date** pentru cooperarea polițienească în cadrul mecanismului Prüm, pentru a îmbunătăți, a facilita și a accelera schimbul de date și a contribui la identificarea infractorilor. De exemplu, adăugarea de imagini faciale ale suspectilor și ale infractorilor condamnați și de caziere judiciare la schimbul automat de date și introducerea unui router central la care să se poată conecta bazele de date naționale, înlocuindu-se astfel multitudinea de conexiuni dintre bazele de date naționale.

Surse de informare:

- **Consiliul UE**
- **Comisia Europeană**

***Buletin informativ elaborat de:
SERVICIUL AFACERI EUROPENE***

